

Stedenbouwkundig advies beeld "Choëphore" op de Stadswerven

De Stadswerven is een uniek ontwikkelingsgebied binnen de Drechtsteden. Het gebied is volledig omgeven door water van het Wantij en de Beneden Merwede. De punt is de meest bijzondere plek van het gebied. Hier raakt de Stadswerven het Drierivierenpunt en heeft men een fraai zicht op de historische binnenstad van Dordrecht. Op deze plek is binnen het project Stadswerven een nieuw plein/stadsstrand voorgesteld met hogere bebouwing aan de oever van de Beneden Merwede. Vanaf dit plein vormt de nieuwe iconische Prins Clausbrug de fysieke verbinding met de binnenstad.

Kunst in de openbare ruimte kan van grote betekenis zijn en waarde toevoegen in een gebied. Het kan een bijdrage leveren aan de identiteit van stad/gebied, een herdenking aan een gebeurtenis zijn, de ruimte op een bijzondere wijze definiëren e.d. Door middel van een burgerinitiatief wordt door de kunstenaar Gerhard Lentink op de uiterste punt van de Stadswerven het beeld "Choëphore" voorgesteld. Een moderne interpretatie van "Hanneken van Dordt", een beeld met een hoogte van circa 18 meter geplaatst op een sokkel.

De smalle landtong op de Stadswerven is een zeer delicaat landschappelijk element. Het bestaat uit stortsteen, is nauwelijks toegankelijk en onder invloed van de getijden, maar vormt een cruciaal onderdeel in de continuïteit van de rivieroeveren rondom Stadswerven. Het is de plek waar water en land elkaar ontmoeten. Waar de oever van het Wantij met sierlijke bochten voortkomt uit de Biesbosch en de oever van de Merwede, met een veel grofmaziger en industriëler karakter, elkaar raken. Deze oever vouwt zich als het ware om het stedelijk plein en de bebouwing van Stadswerven. De landtong is het uiterste puntje dat richting Drierivierenpunt reikt. Dit einde van het gebied nodigt uit om te verkennen, te betreden en het water aan te raken.

Ruimtelijk zijn de twee belangrijkste vragen:

- is het beeld, door zijn omvang en positie een te grote concurrent ten opzichte van de brug,
- past de locatie van het beeld binnen de stedenbouwkundige, landschappelijke context.

Met het winnende ontwerp voor de Prins Hendrikbrug is gekozen voor een iconische brug tussen het centrum en de Stadswerven. Door zijn vormgeving, openingswijze en hoogte zal de brug een belangrijke toevoeging zijn in het silhouet van de stad. Vanaf het Drierivierenpunt ligt de brug opgespannen tussen de hogere bebouwing aan de Riedijkshaven (circa 50 meter) en de nog te realiseren gebouwen op de Stadswerven (circa 35 meter).

Het beeld reageert met zijn hoogte nadrukkelijk op de voorgestelde positie aan het Drierivierenpunt. Het is een groots gebaar en zal door zijn bijzondere vorm te midden van de omliggende "leegte" dominant aanwezig zijn. Het vormt dan ook zeker een concurrent ten opzichte van de brug. Het Q-team van de Stadswerven ziet het beeld zelfs als een ongewenste concurrent en ziet het voorgestelde beeld bij voorkeur op een andere positie in de stad.

Het is stedenbouwkundig echter niet ondenkbaar dat beide elementen naast elkaar zouden kunnen staan. De kortste afstand van het beeld tot de brug bedraagt circa 50 meter, en het gehele gebied krijgt, met de nog te realiseren gebouwen op de punt van de Stadswerven, een hoogstedelijke uitstraling.

De landtong is een fantastische plek waar een aantal grote gebaren samenkomen. De rivieren, de hogere bebouwing en de brug. De openbare ruimte met het plein/strand aan het Wantij en de wandelpromenade langs de Beneden Merwede komen hier samen en maken het de belangrijkste plek op Stadswerven. Een beeld kan een waardevolle toevoeging zijn aan deze plek. Het huidige voorstel, het beeld inclusief de sokkel is echter te groot voor de voorgestelde plek. De sokkel heeft teveel massa en volume waarmee het de kwaliteiten van de landtong kapot maakt en de continuïteit

van de oever doorbreekt. Daarnaast belemmerd de sokkel op ooghoogte het uitzicht vanaf het plein op het Drierivierenpunt, één van de belangrijkste kwaliteiten van deze plek. Om deze reden wordt dan ook negatief geadviseerd op de positie, massa en hoogte van de sokkel. Het achterwege laten van de sokkel, wat de voorkeur heeft van het Q-team indien gekozen wordt voor een verdere uitwerking van het beeld op de voorgestelde locatie, zal een positieve uitwerking hebben op de landschappelijke inpassingsmogelijkheden en concurrentiepositie ten opzichte van de brug (minder een gebouwd/architectonisch element).

Het uitzicht vanuit de bebouwing op Stadswerven wordt door de voorgestelde positie van het beeld minimaal beperkt. Het eerste gebouw ligt met zijn smalle zijde op circa 60 meter afstand, slechts enkele woningen zullen direct richting het beeld georiënteerd zijn. De voorgestelde positie van het beeld ligt uit de as van de Maastraat, vanuit deze lange lijn door de Stadswerven heeft men een zicht op het historisch centrum. Het beeld is wel zichtbaar vanaf de wandelpromenade langs de Beneden Merwede. Dit is echter geen belemmering door het verdere weidse uitzicht. De achtergrond wordt bepaald door de grote maat van de rivier en wordt gefilterd door hogere bomen en de kraanbaan. Het beeld voegt zich met zijn hoogte goed binnen de schaal/maat van de langs de oever van Stadswerven gelegen bebouwing (tot circa 35 meter hoog).

Voor de openbare ruimte is door landschapskundig bureau OKRA een schetsontwerp gemaakt. Dit ontwerp zal de komende tijd verder worden uitgewerkt afgestemd op de ontwikkeling van de bebouwing. Voorgesteld wordt om de exacte positie van het beeld te bepalen in samenhang met de uitwerking van het ontwerp van de openbare ruimte. Belangrijke aandachtspunten zijn de landschappelijke inpassing van de landtong (zie bijgaande foto), de aanwezige hoogteverschillen en de ligging van de verschillende verblijfsplekken rondom de bebouwing.

